

Omgaan met uitdagende uitspraken en thema's in de superdiverse klas

NT2-dag atlas

6/5/2026

atlas

Omgaan met uitdagende uitspraken en thema's

- 'Vluchtelingen mogen sterven op zee'
- 'Holebi's moeten op de brandstapel'
- 'De islam is een gevaarlijke godsdienst'
- 'Geen vrouw moet mij vertellen wat te doen'
- 'Aanpassen of opkrassen'
- 'Darwin is westerse propaganda'
- **Handelingsdrang** en **handelingsverlegenheid**
- **3 scenario's:** klas op stelten / heikele thema's in het leerplan / didactisch aan de slag

Eerste Hulp Bij Uitdagende Uitspraken (EHBUU)

- **Begrens** én **nodig uit**
- Neem een positie in het **midden**
- Maak **afspraken** en stel **regels** op

TOOL: onze regels rond respect

DemoKlap: ons engagement

Alle meningen, gedachten en gevoelens zijn welkom, zolang we elkaar maar respecteren.
Er is *vrijheid van meningsuiting*.

DemoKlap wil je **niet** van een bepaalde mening **overtuigen of iets opdringen**.
Iedereen heeft *recht op een eigen mening*.

DemoKlap wil verschillende meningen **onderzoeken**, zodat we van elkaar kunnen leren.
Dat vraagt *openheid* en *kritische zin*.

Je **moet niets** delen wat je niet wil.
Je hebt *recht op privacy*.

Eerste Hulp Bij Uitdagende Uitspraken (EHBUU)

- **Begrens** én **nodig uit**
- Neem een positie in het **midden**
- Maak **afspraken** en stel **regels** op
- **Structureer:**
  - **inventariseer** de meningen in de klas

Inventarisatie van diverse meningen in de (klas)groep

atlas

Eerste Hulp Bij Uitdagende Uitspraken (EHBUU)

- **Begrens** én **nodig uit**
- Neem een positie in het **midden**
- Maak **afspraken** en stel **regels** op
- **Structureer:**
  - **inventariseer** de meningen in de klas
  - start met verzamelen van **voorkennis**
  - **hoor**, peil naar **betekenis** en emotie, erken en begrens, geef perspectief ***(empathische dialoog)***
  - **sluit** af
- Gebruik **humor** (maar let er ook mee op)
- Wees een voorbeeld: communiceer **verbindend**

HOE COMMUNICEER JIJ VERBINDEND?

1 **Wees een OEN**
Stel je Open, Eerlijk en Nieuwsgierig op.

2 **Smeer NIVEA**
Niet Invullen Voor Een Ander.

3 **Denk aan ANNA**
Altijd Navragen, Niets Aannemen.

4 **Laat OMA thuis**
Geef geen Opinies, Meningen en Adviezen.

5 **Maak je DIK**
Denk In Kwaliteiten.

6 **Gebruik LSD**
Luisteren, Samenvatten en Doorvragen.

Bron: Klasse
*(*Lamers P, Creemers M., (2017) Leergesprekken in een notendop, Uitgeverij OMJS*)*

Eerste Hulp Bij Uitdagende Uitspraken (EHBUU)

- **Begrens** én **nodig uit**
- Neem een positie in het **midden**
- Maak **afspraken** en stel **regels** op
- **Structureer:**
  - **inventariseer** de meningen in de klas
  - start met verzamelen van **voorkennis**
  - **hoor**, peil naar **betekenis** en emotie, erken en begrens, geef perspectief ***(empathische dialoog)***
  - **sluit** af
- Gebruik **humor** (maar let er ook mee op)
- Wees een voorbeeld: communiceer **verbindend**

PAUZE

Uitdagende thema's in mijn klas? 3 scenario's

1. *De klas op stelten*
2. *Heikele thema's in je leerplan*
3. *Didactisch aan de slag rond uitdagende thema's*

Vertrouwensdriehoek

Bron: 'Positieve idenititeitsontwikkeling met moslimjongeren, Vandeperre E., Slaats J. ea (2018), Garant

Omgaan met verschillen
Thema's: seksualiteit, maatschappelijk gevoelige thema's, conflictoplossing, samenwerking

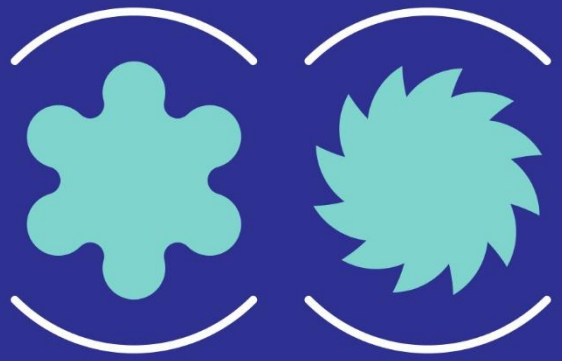
Erkennen en bevestigen eigenheid
Thema's: talenten en kwetsbaarheden, uitwisselen van perspectief, diversiteit, debat

Verbondenheid creëren
Thema's: deelidentiteiten, interesses, gemeenschappelijkheden, keuzes in levensfase

Veiligheid creëren
Thema's: gespreksregels, veilige ruimte, niet-discriminatie

Meer info: zie notitiepagina

1.
Respecteer jezelf en de ander.

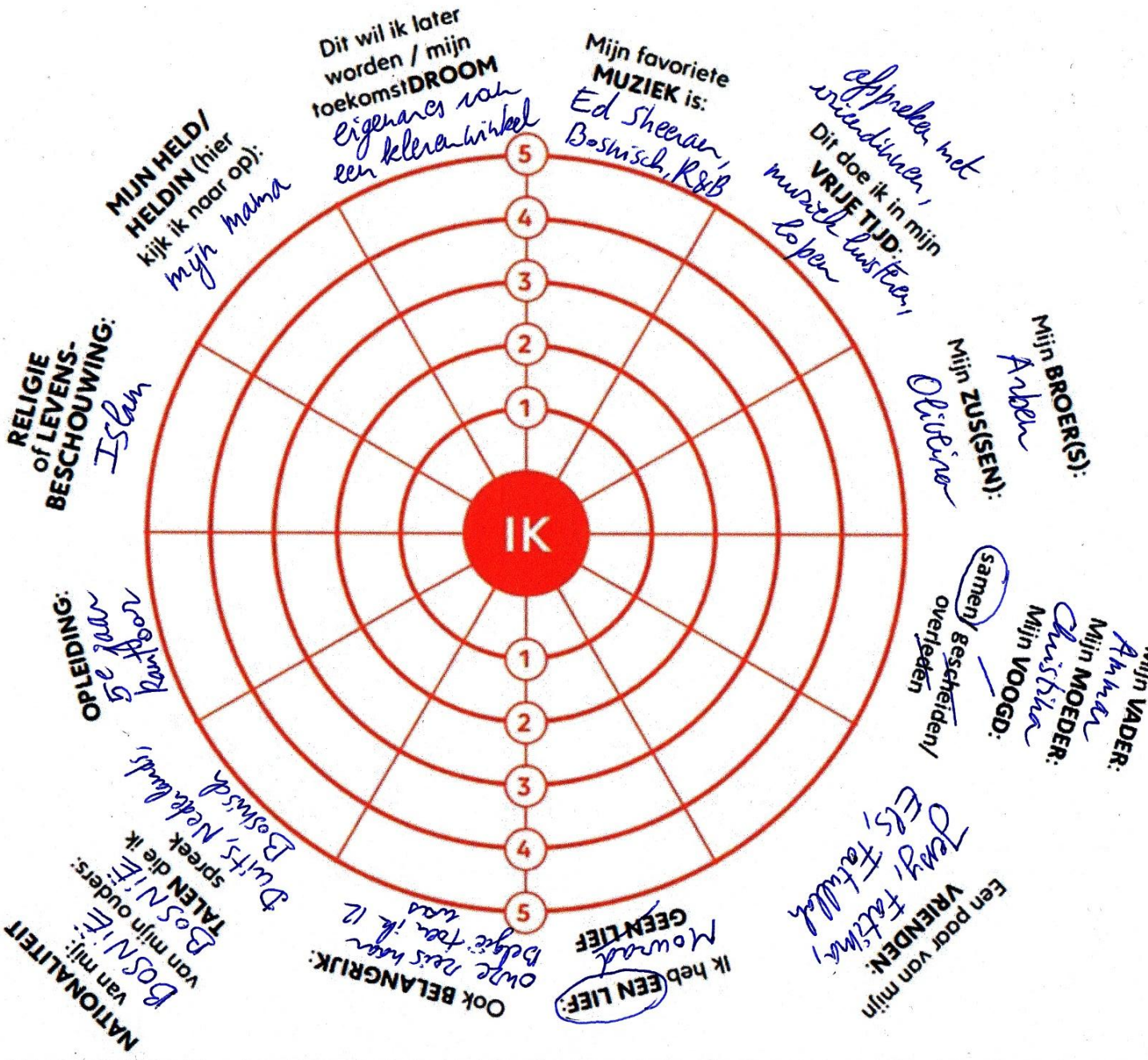

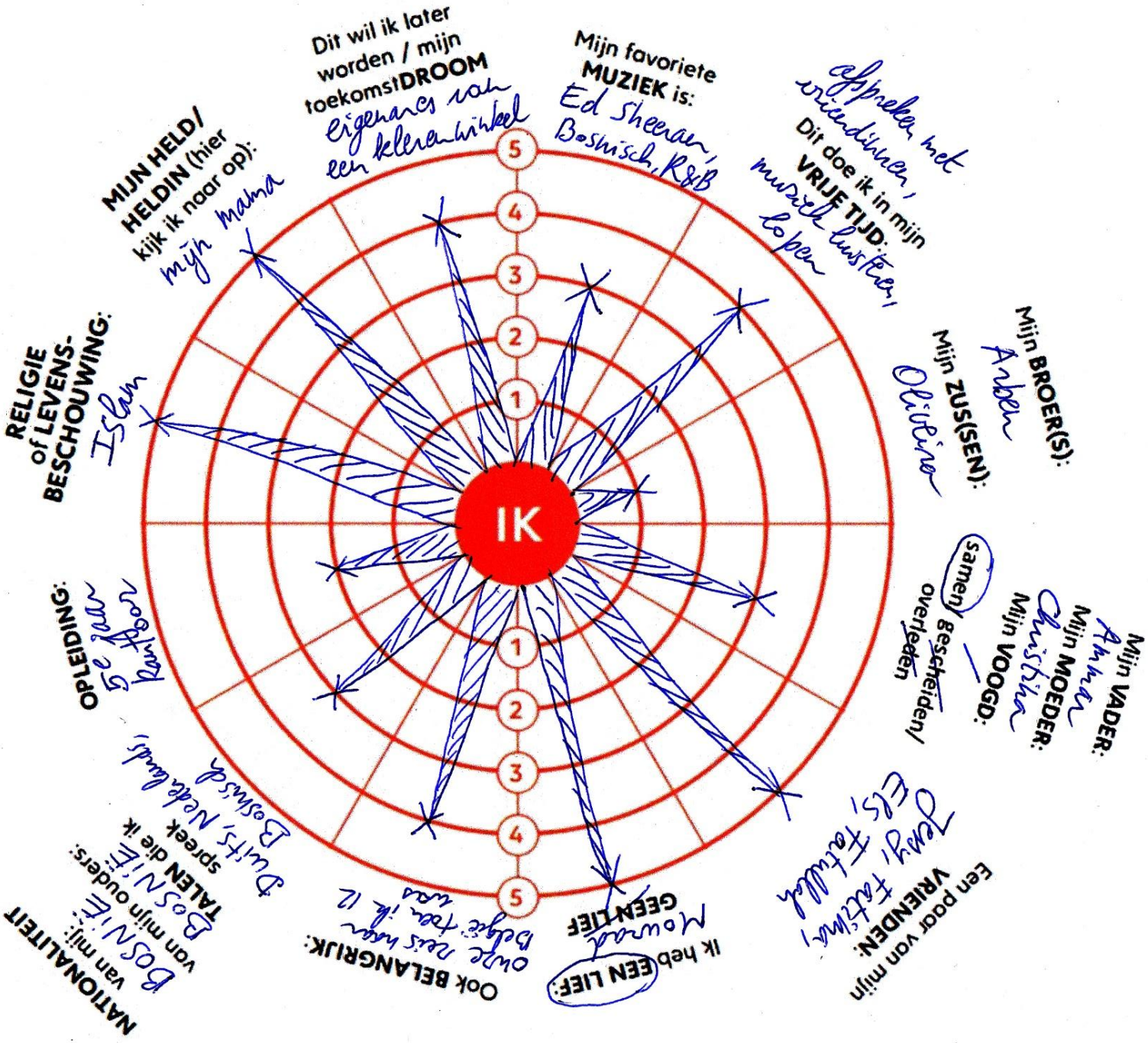

IK BEN OKÉ met heel mijn rugzakje
en al mijn stukken identiteit.
JIJ BENT OKÉ met heel jouw rugzakje
en al jouw stukken identiteit.

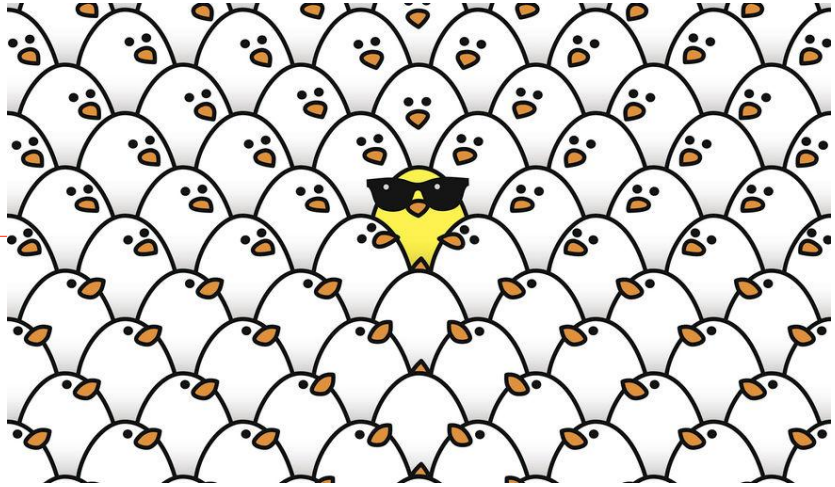
- Je hebt **recht** op een eigen mening en identiteit, en recht om die te uiten.
- Wacht met **oordelen**.
- Verschil is **oké**. Ga er respectvol mee om.

Mijn **VADER**:
Mijn **MOEDER**:
Mijn **VOOGD**:
samen/ gescheiden/ overleden
Een paar van mijn **VRIENDEN**:
Ik heb **EEN LIEF**:
GEEN LIEF
Ook **BELANGRIJK**:
TALEN die ik spreek
van mijn ouders:
NATIONALITEIT
van mij:
OPLEIDING:
RELIGIE of **LEVENS-BESCHOUWING**:
MIJN HELD/ HELDIN (hier kijk ik naar op):
Dit wil ik later worden / mijn toekomst**DROOM**
Mijn favoriete **MUZIEK** is:
Dit doe ik in mijn **VRIJE TIJD**:
Mijn **ZUS(SEN)**:
Mijn **BROER(S)**:
IK
1
2
3
4
5
1
2
3
4
5

IK
1
2
3
4
5
Dit wil ik later worden / mijn toekomstDROOM
eigenares van een kledingwinkel
Mijn favoriete MUZIEK is:
Ed Sheeran, Bosnisch, R&B
afspreken met vriendinnen,
Dit doe ik in mijn VRIJE TIJD:
muziek luisteren, lopen
Mijn BROER(S):
Arben
Mijn ZUS(SEN):
Olivera
Mijn VADER:
Mijn MOEDER:
Mijn VOOGD:
samen
gescheiden/
overleden
Een paar van mijn VRIENDEN:
Tamy, Hatidža, Els, Hatidža
Ik heb EEN LIEF:
GEEN LIEF
Mooi
Ook BELANGRIJK:
onze Reis kom ik 12 dagje toe
TALEN die ik spreek
Duits, Nederlands, Bosnisch
OPLEIDING:
Ze gaat kapster
RELIGIE of LEVENS-BESCHOUWING:
Islam
MIJN HELD/ HELDIN (hier kijk ik naar op):
mijn mama
NATIONALITEIT van mij:
BOSNIË
van mijn ouders:
BOSNIË

IK
1
2
3
4
5
Dit wil ik later worden / mijn toekomstDROOM
eigenares van een kledingwinkel
Mijn favoriete MUZIEK is:
Ed Sheeran, Bosnisch, R&B
Dit doe ik in mijn VRIJE TIJD:
afspreken met vriendinnen, muziek luisteren, lopen
Mijn BROER(S):
Arben
Mijn ZUS(SEN):
Olivine
Mijn VADER:
Amar
Mijn MOEDER:
Christina
Mijn VOOGD:
—
samen/gescheiden/overleden
Een paar van mijn VRIENDEN:
Tanja, Tatjana, Lejla
Ik heb EEN LIEF:
GEEN LIEF
Mooi
Ook BELANGRIJK:
onze Nas moet ik 12 blijf hoe maar
NATIONALITEIT van mijn:
BOSNIË
van mijn ouders:
BOSNIË
TALEN die ik spreek
Duits, Nederlands, Bosnisch
OPLEIDING:
Ze gaat kapster
RELIGIE of LEVENS-BESCHOUWING:
Islam
MIJN HELD/ HELDIN (hier kijk ik naar op):
mijn mama

Jij en de groep

- Welke eigenschap, karaktertrek of talent maakt jou **uniek** in deze groep?
- Welke eigenschap, karaktertrek of talent **deel** je met de rest van de groep?

2. Stel jezelf vragen.

Wees **bewust.**

- Waar komt mijn **mening** / **gedachte** / **gevoel** vandaan? *(referentiekader)*
- Welke **stereotypen** en **vooroordelen** heb ik?
- Kan ik het ook **door de ogen van de ander** bekijken? *(empathie)*
- Wat **voel** ik? Wat heb ik **nodig**?
  Wat **voel** jij? Wat heb jij **nodig**?

Praatstok in twee rondes

‘Als een koppel kinderen krijgt, vind ik het normaal dat vooral de vrouw voor de kinderen zorgt en (meer) thuis blijft.’

AKKOORD

ik weet het niet goed

NIET AKKOORD

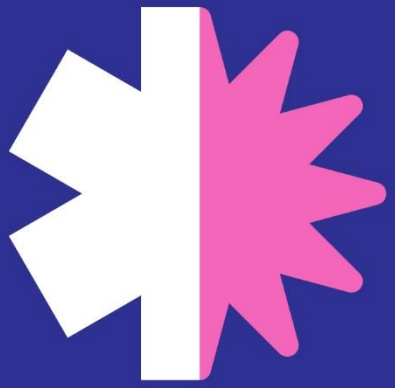
Praatstok in twee rondes

‘Als een koppel kinderen krijgt, vind ik het normaal dat vooral de vrouw voor de kinderen zorgt en (meer) thuis blijft.’

‘Ik voel me …
Want ik hoorde X zeggen: …
Ik heb hier deze vraag bij: …’

3.
Zoek verbinding en compromis.

Een **goed compromis** houdt rekening met

- het **gevoel** en de **behoefte** van de verschillende partijen.
- wat **'niet onderhandelbaar'** is.

COMPROMIS = oplossing waar iedereen zich goed bij voelt of akkoord mee kan gaan.

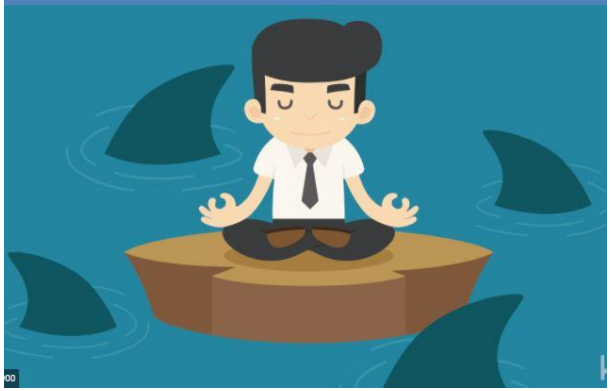
- Niemand krijgt volledig gelijk.
- Iedereen geeft wat toe.

Rollenspel

Je bent een leerling die het thuis niet makkelijk heeft. Je komt vrijdagmiddag aan de leraarszaal aankloppen om te vragen of je die taak tegen maandag mag uitstellen…

Je bent een gemotiveerde leerkracht op school, maar je had ook een zware week. Een leerling komt je tijdens de pauze storen met de vraag om een taak tegen maandag uit te stellen…

Keep Your Cool

Bewaak Je Grens

’Als je zo doet, vind ik het niet fijn meer.’
‘Dit vind ik beledigend / kwetsend.’
‘Laat het ons hier later over hebben.’
‘Ik heb wat tijd nodig om mijn emoties te laten zakken.’

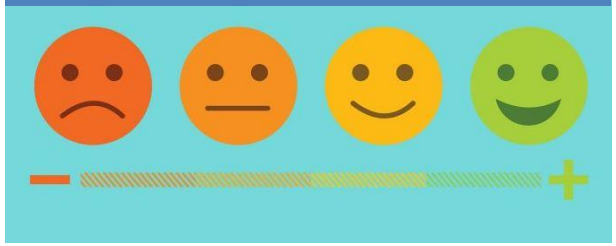
Zoek Verbinding

oordeel of beledig niet
geef ik-boodschap
communiceer relatie

‘Ik respecteer jouw mening / beslissing.’
‘Laat ons samen zoeken naar een oplossing.’
‘Bedankt / Ik waardeer jou.’
‘Ik ben trots op jou.’
‘Ik hou van jou.’ ‘Het spijt me.’

Uit je gevoelens en behoeften *en onderzoek ze bij de ander*

‘Ik voel me…
(blij/teleurgesteld/triest)’
‘Wat voel je hierbij?’
‘Ik begrijp hoe je je voelt.’
‘Ik zou hetzelfde voelen als ik in jouw situatie was.’
‘Wat denk jij?’
‘Hoe is dat voor jou?’
‘Hoe zie jij dat?’
‘Heb ik je goed begrepen?’

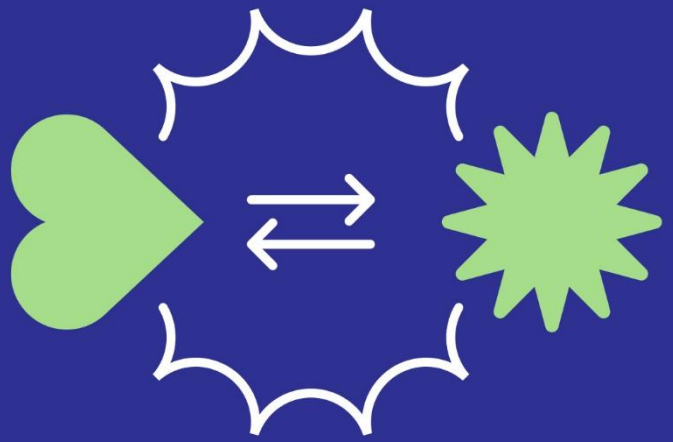
Doe een verzoek *en vraag ernaar bij de ander*

‘Kan je dit voor me doen?’
‘Hoe kan ik jou helpen?’
‘Laat me weten hoe ik het deed.’

5 tips voor verbinding

4.
Ga de discussie aan.

Een **goede discussie** is een leerkans, geen wedstrijd.

DISCUSSIE = meningsverschil met argumenten.

- Wat is mijn **'eigen mening'**?
- Heb ik genoeg **informatie**?
- Is dit een **feit**, een **mening** of een **vooroordeel**?
- Wat zijn de **argumenten**?
- Wat zijn de **tegenargumenten**?
- Stellen we vragen? Zijn we **kritisch**? *(zie startregel 2)*

Ballondebat: wie mag blijven?

Ballondebat: wie mag blijven?

Waarom koos je de personages die je koos?
Doet **STIJL/VORM** ertoe?

HOE: stijl/vorm
versus
WAT: inhoud/argumenten

Welke **ARGUMENTEN** vond je sterk of overtuigend?

STELLING

migratie

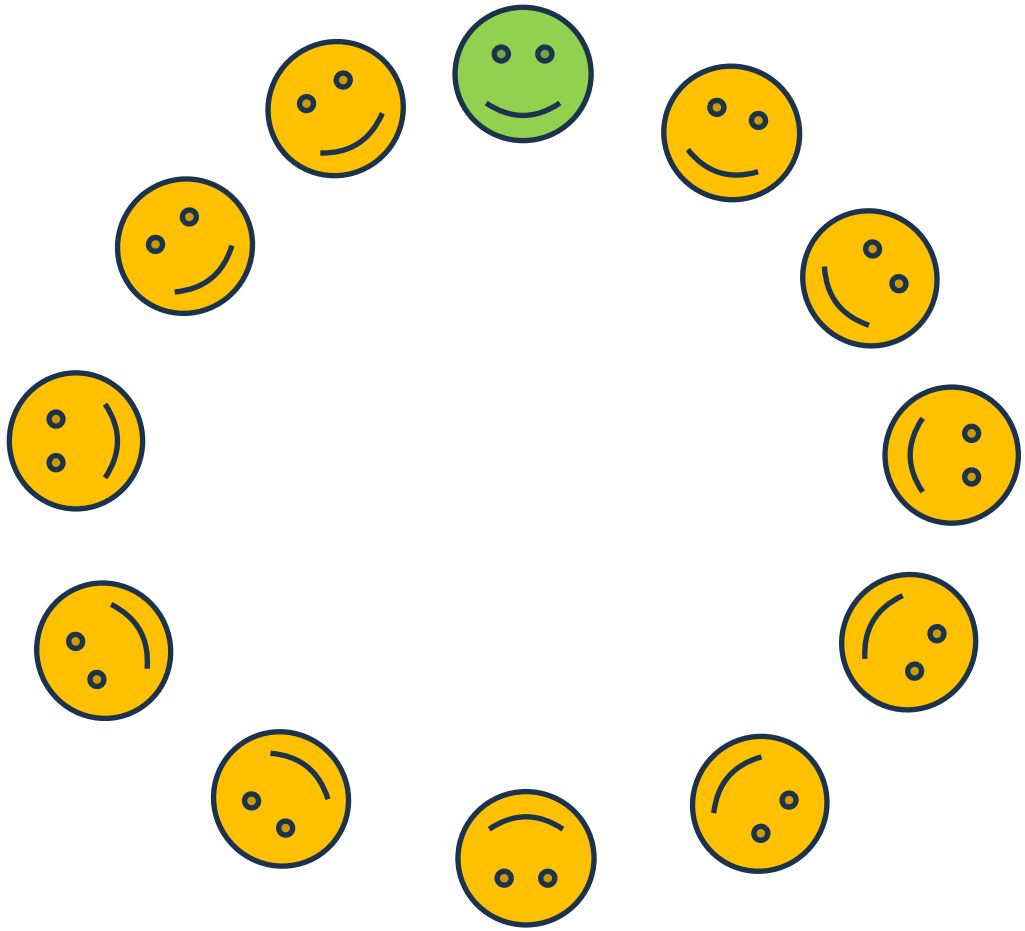
‘Mensen die hier komen wonen, moeten – naast de Belgische wetten volgen – zich ook **aanpassen** aan onze **waarden, normen en cultuur**.’

AKKOORD

ik weet het niet goed

NIET AKKOORD

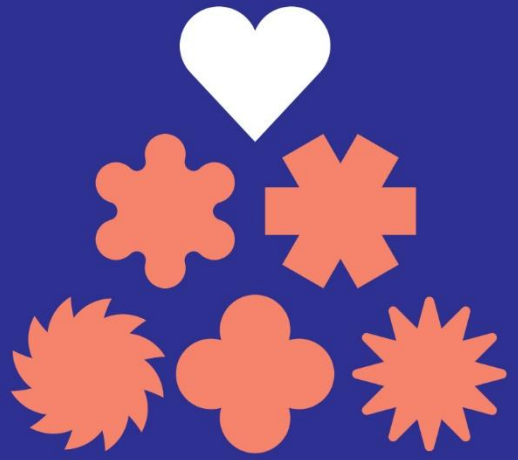
Open Kringdiscussie

Reageren op argument

Nieuw argument

5.
Bouw samen aan je toekomst.

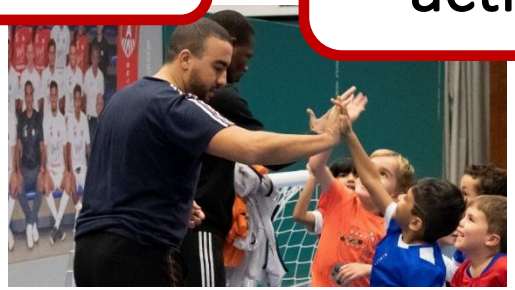
Blijf niet hangen in de verschillen.
Zoek naar wat je **gemeenschappelijk** hebt.

We hebben **gemeenschappelijke problemen**.
We zullen **samen oplossingen** moeten vinden.

- Waar lig jij wakker van?
- Wat kan en wil je daar **samen** aan doen?

vrijwilligerswerk

democratische actievormen

kunst cultuur

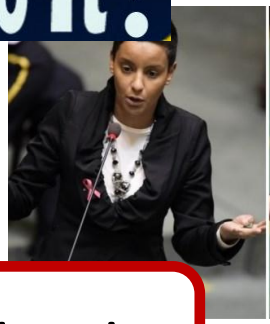

beroeps-keuze

burgerlijke ongehoorzaamheid

politiek

Vertrouwensdriehoek

Bron: 'Positieve idenititeitsontwikkeling met moslimjongeren, Vandeperre E., Slaats J. ea (2018), Garant

4 vragen in vertrouwensdriehoek

toenemend vertrouwen

Omgaan met verschillen
Thema's: seksualiteit, maatschappelijk gevoelige thema's, conflictoplossing, samenwerking

Erkennen en bevestigen eigenheid
Thema's: talenten en kwetsbaarheden, uitwisselen van perspectief, diversiteit, debat

Verbondenheid creëren
Thema's: deelidentiteiten, interesses, gemeenschappelijkheden, keuzes in levensfase

Veiligheid creëren
Thema's: gespreksregels, veilige ruimte, niet-discriminatie

schooljaar 2
- 5 Bouw samen aan je toekomst
- 4 Ga de discussie aan

schooljaar 1
- 3 Zoek verbinding en compromis
- 2 Stel jezelf vragen – wees bewust
- 1 Respecteer jezelf en de ander

Meer info: zie notitiepagina

vragen of contact: sam.mampaey@antwerpen.be

